

Carl Moes tale ved de forulykkede fiskeres begravelse i Harboøre

Taler	Dato	Sted
Carl Moe Præst	27. november 1893	Harboøre kirkegård

Omstændigheder

Moe holdt begravelsestale for 14 fiskere, der druknede under et stormvejr natten mellem d. 21. og 22. november 1893. Ulykken, der kostede i alt 26 fiskere fra Harboøre livet, blev dækket bredt af pressen, og Moes tale vakte meget opsigt og førte til kritik af Moe og den kristne missionsbevægelse Indre Mission, som Moe repræsenterede.

Særligt den københavnske avis Politiken, der havde sendt den berømte journalist Henrik Cavling til Harboøre for at skrive om ulykken, kritiserede begravelsestalen for at være en "dommedagsprædiken", fordi Moe - i Politikens øje - tolkede drukneulykken som Guds straf over de vantro fiskere.

I de Indre Missionske kredse følte man imidlertid, at talen var blevet misforstået og fejlagtigt gengivet, særligt af de københavnske journalister. De så derfor, at der var behov for en mere kristen avis, der kunne skrive ud fra deres perspektiv. Og det fik den direkte konsekvens, at Kristeligt Dagblad blev grundlagt tre år senere.

Om kilden

Talen findes i flere versioner. Her er den gengivet efter Holstebro Avis d. 28. november 1893. Moe fik selv trykt talen i Nationaltidende d. 8. december samme år, men ifølge kritikere var det en redigeret og "pænere" version end den begravelsestale, Moe faktisk holdt.

Prædikentekster

Johannesevangeliet kapitel 11, vers 28
Zakarias' Bog, kapitel 2, vers 12

- 1 Mesteren er her og kalder ad Dig, det var Martas Ord ved Lazarus' Grav. Det er med den samme Hilsen at Herren Jesus har sendt os til at tale til Eder i Dag.

- Mesteren, det er Herren, som har lidt for os paa Golgatha Høj, og som er
5 Mesteren over Djævelen og Helvede; han er her og kalder ad Eder, og naar jeg skal sige, hvem han først taler til, da er det til de Hellige, thi det er altid først til dem, han taler, og blandt dem igjen især til de troende Enker, og det han vil sige til Eder er dette: Kan I nu ogsaa tro, at det er Kjærlighed altsammen? for nu skal Eders Tro prøves. - I har jo saa ofte talt om Jesu Kjærlighed, kan I nu selv tro,
10 hvad i saa ofte har fortalt Andre, kan I nu give Eder hen i hans Villie og sige: Vii veed jo godt, Herre Jesus, at Du vil os ikke Andet end Godt! Derfor kalder Jesus nu paa Eder for at spørge derom.

- Men ikke blot det, han vil træde hen til Eder som til Enkens Søn af Kain og sige:
15 Kunde I blot tro, da skulde I se Guds Herlighed. - Det er jo tunge Dage for

Eder, og da jeg hørte om Ulykken og ret satte mig ind i, hvorledes det var gaaet til, gik det mig som ethvert Menneske med Hjerte i Livet, at det var med Vemod jeg tænkte derpaa, men hvor meget tungere maa det da ikke være for Eder, som
20 have mistet Eders Nærmeste. Og Børnene ere maaske endda de, der slaa det dybeste Saar, naar de spørge, kommer Fader ikke snart hjem igjen, men saa gjælder det netop om at se Guds Kjærlighed i dette, og ret føle, hvad det er for en guddommeligt Herlighed som bestaar deri, at vi lære at erfare mere og mere af hans Herlighed baade her og naar han en Gang kalder de Troende af dem, der
25 ere gaaede bort til at opstaa med ham.

Jesus elsker Eder, Mesteren er her og kalder paa Eder, det gjælder ikke blot de Hellige, men ogsaa de Vantro, og det kan jo ikke nytte at nægte, at der ogsaa
30 iblandt dem, der gik bort vare Folk, som ikke hørte ham til. Der staa jo ogsaa mange Mennesker her, som i mange Aar have hørt Guds Ord prædike, men endnu ikke ere blevne vakte. Et vantro Menneske lever sit Liv som en Træl af sin Synd og sine Lyster, og ethvert Menneske, som dør uden i Tro, han er fortabt.

Derfor kommer Jesus og siger: Vil I nu dog ikke tro, saa skal I faa at erfare, at det
35 er Sandhed, at han ene kan give Syndere Fred. Og jeg vil gjentage, hvad der før blev nævnet om Eder, der gav Løfter til Gud i Eders Nød, og sige til Eder: hold Løftet, for hvis I nu bryder Løftet kan I aldrig frelses. Det vil da gaa Eder som en Arbejder i de engelske Kulgruber, han gav Gud Løfte om Omvendelse i sin Nød, men holdt det ikke, og paa sin Dødsseng maatte han sige til Præsten, Guds
40 Ord er ikke mere for mig, jeg skal til Helvede, og saa døde han. Sig dog Farvel til den gamle Fjende Djævelen og vend Eder til Gud. Jeg rejste i Gaar sammen med nogle unge Fyre, hvoraf en bad Fanden tage sig paa at det blev en storartet Historie paa Harboøre i Morgen, og for Mange, som her i Dag er til Stede, er det vist det Samme.

45 For ni Aar siden skete den samme Ulykke, kun i mindre Grad, det var nogle af de sidste Mennesker jeg begravede herude. Og nu spørger jeg Eder, kan dette ikke hjælpe, hvad skal Gud saa gjøre? Daaren vil kalde det et Tilfælde, men saaledes er det ikke, Gud staar bag ved al Ting, og det er ham som af Kjærlighed
50 har ladet denne Gjerning ske.

Kilde

Holstebro Avis d. 28. november 1893

Kildetype

Dokumentation i avis, magasin e.l.

Tags

Begravelsestale, Indre Mission, Prædiken, Prædikener fra 1800-tallet

60

Relateret

Christian Madsens tale ved de forulykkede fiskeres begravelse i Harboøre
27. november 1893

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/carl-moes-tale-ved-de-forulykkede-fiskeres-begravelse-i-harboore>

65

70

75

80

85

90